

קריסטוף וודיצקו, האמן הפולני שביקר בארץ לפני כמה חודשים, הצמיד באחת העבודות שלו מכשיר וידיאו מיוחד, שאותו חיבר לקבוצת מתנדבים. המתנדבים דיברו אל מצלמה, והצילום הוקרן בו זמנית על גבם בעודם צועדים ברחוב, כך שעיניהם המלוות בקול של וידוי אישי ניבטו אל העוברים ושבים ההולכים מאחוריהם. עימות ממין זה בין המימד הפרטי לציבורי, הנשען על מוטיב של גילוי והסתרה, מתרחש בחלל הגלריה של המדרשה בתערוכה הזוגית של רות אור ושונית קושניר, שתי בוגרות טריות של המדרשה (אור היא בוגרת מחזור 2003 וקושניר מחזור 2004).

רות אור מציגה פיסול מינימליסטי המורכב מערימה קטנה של כדולי עץ מאסיביים שעליהם רשומים נימי העץ. שני עמודי בטון נמוכים המוצבים כמעט במקביל, נדמים ברגע של חולשה לכסאות ישיבה. אפשר לפרשם גם כגדמי עץ שנחטבו, או כרמיזה לשלמת בטון ומלט. בכניסה לגלריה מוצבות שתי קופ"סאות נייר שמראן רעוע, ובתוכן מצוירת בטוש דק דוגמה של עלה, עדינה ושקופה, חזרת ונשנית. אור בוחנת מושגי יופי כטבע דרך רישום תבניתי, מדיטטיבי וכמעט נעלם מן העין, תוך שהיא מטמית את טביעת היד, את טביעת האמן, בתוך האובייקטים שהיא מציבה.

בתוך היער/טבע המושגי הזה, מוצב על רצפת הגלריה מוניטור שמקרין את עבודת הווידאו של שונית קושניר. קושניר יוצרת דיוקן עצמי פיקטיבי בעל היבטים פורנוגרפיים, המסווה כסרט דוקומנטרי קצר שנפתח בקריצה עם דמות מצוירת של אשה-סירינית המעפעפת בעיניה אל הצופים. הסרט מורכב ממעברים בין שני מצבים: במצב אחד נראית האמנית יושבת ושוכבת באמבטיה, רק חזייה לגופה והיא רושמת בטוש שחור קשקשים על גבי רגליה. אגב פעולת הרישום היא מגוללת סיפורים אישיים על ילדותה. זה המצב המרתק יותר. במצב השני היא עומדת אל מול המצלמה, לבושה בחולצה ילדותית שעליה הדפס דמותו של במבי, ומספרת על ניסיון העבודה שלה בשיחות אירוטיות, בתקופה שלאחר שחרורה מהצבא. דרך יצירת הפרסונה הפרובוקטיבית עוסקת קושניר בדימוי עצמי, במר-

שגי יופי זהות ובמעבר בין תמימות לבגרות, תוך שהיא עושה שימוש רישומי וסיפורי באגדת בת הים הקטנה של אנדרסן, משוחחת אירוטית בפני עצמה. כמו בסרט המופלא של מייק לי "A Sense of History", שבו אציל אנגלי מגולל היסטוריה פרטית מלאת זוועות אגב הליכה נינוחה בנוף פסטורלי, כך גם קושניר מבקשת ליצור גירוי נראטיבי המכיל פרטים אפלים, המתגלים אט אט ומנוגדים לפעולת הרישום השלוות והחרזת על עצמה.

מלכתחילה, ההתמקדות של האוצר דורון רבינא היא בפעולת הרישום, ובהצגה לבה בין שני אופני פעולה שונים בתכלית אצל שתי אמניות צעירות. הוא זה שיצר את החיבור בין עבודת הפיסול של אור, שבה הרישום נושא אופי כמעט כמוס, ובין עבודת הווידאו של קושניר, שבה הרישום מתבצע על גבי עורה של האמנית ומול עין הצופה. זה האחרון הוא רישום

החיבור בין אור

וקושניר נדמה אקראי

במבט ראשון, אך יוצר

מכלול צנוע, הטומן

בחובו עימותים נוקבים

בין הנראה לנסתר, בין

האישי לציבורי ובין

היפה לאפל

מוחצן, בעל תכונות מטמורפחיות, אך גם אגבי ביחס למרכיב הסיפורי-אוטוביוגרפי השולט בעבודת הווידאו. רבינא מבקש, ככל הנראה, להתחקות אחר "הלוואי המשמעותי" של הפן הרישומי שבבסיס שתי העבודות. כך קורה שבחלל הגלריה נבנים הקשרים נוספים, נושאים וביקורתיים. שתי העבודות מיטיבות זו עם זו. החיבור בין השתיים (הנדמה אקראי במבט ראשון) יוצר מכלול צנוע, הטומן בחובו עימותים נוקבים בין הנראה לנסתר, בין האישי לציבורי ובין היפה לאפל. *אירנה גורדון*

אמנות

86

המדריך

88

הזדמנות ראשונה

89

הזדמנות אחרונה